

Opinia națională

Săptămânal de opinii, informații și idei de larg interes național

Director: Mioara VERGU-IORDACHE

Anul 30, nr. 1031, 17 ianuarie 2023, 8 pagini, 1 leu, www.opinianaționala.ro

„Acum, universitatea noastră are acces la noi oportunități de a ne dezvolta puternic în domeniul tehnologiilor de vârf. Un prim exemplu este proiectul USH Digital, finanțat prin Planul Național de Redresare și Reziliență, prin care se vor achiziționa 24 de sisteme digitale complete de ultimă generație ce vor sta la dispoziția viitorilor studenți și masteranzi. Astfel, va fi creat un mediu digital integrat în care activitățile educaționale ale Universității Spiru Haret se vor desfășura în aceleași condiții de tehnologie ca la cele mai prestigioase universități din lume.

Această bază tehnologică, împreună cu un corp profesoral de excepție, asigură calitatea procesului educațional și o pregătire relevantă pentru momentul în care veți face pasul de la mediul academic la cel profesional. De asemenea, un accent important se pune pe dezvoltarea aptitudinilor și a experienței practice printr-o gamă largă de programe create în acest scop, prin intermediul structurilor conexe universității.

Misiunea noastră, ca echipă managerială, a fost și va fi obținerea unei maxime performanțe, prin implementarea și perfecționarea unor procese de învățământ și de cercetare științifică de cel mai înalt nivel calitativ, bazate pe principiile eficienței educaționale, transparenței manageriale și responsabilității financiare.”

Conf. univ. dr. Aurelian A. BONDREA,
rectorul Universității Spiru Haret

LA MULȚI ANI!

► Pagina 3

• Noile legi ale educației în dezbaterile Parlamentului după 15 februarie

• Societatea Academică din România lansează, în premieră,

Enciclopedia parlamentarilor din Educație, în pregătirea dezbaterilor parlamentare privind noile legi ale învățământului

► Pagina 5

„În numele Consiliului și al personalului EUA vă doresc un An Nou foarte fericit. Fie ca fiecare în parte, familia și comunitatea universitară să prospereți în 2023.”

► Pagina 2

Statistica, dincolo de procente

Mioara VERGU-IORDACHE

Aflăm, din ultimul recensământ, că, în chiar condițiile apariției învățământului superior privat, numărul absolvenților de studii de licență, master, doctorat continuă să ne situeze, procentual, pe ultimele locuri din Europa. Cantitativ, pentru că, din punct de vedere calitativ, discuția este și mai „interesantă”.

De fapt, pentru ce se investește, de la bugetul de stat și din buzunare private, în educație? Simplu, răspunsul ar fi „pentru a-i găsi pe absolvenții pe piața muncii, în locuri conforme cu pregătirea lor de specialitate”. Ce se întâmplă? În multe cazuri, mulți tineri sunt supracalificați pentru necesitățile funcției ocupate. Ceea ce dovedește incapacitatea armonizării cererii cu oferta. Pregătim în continuare forță de muncă pentru străinătate, ceea ce înseamnă o cheltuială ineficientă pentru bugetul României, pentru că nu există un proiect de țară asumat, nu știm încotro se îndreaptă societatea românească, atât în sectorul public, cât și în cel privat. Nu am văzut vreă previziune, pentru peste cinci sau zece ani, asupra necesarului de economiști, juriști, profesori, ingineri, medici, informaticieni etc în funcție de care să se facă planurile de școlarizare în învățământul superior, vreo previziune pentru numărul de tehnicieni, constructori, electricieni, tâmplari, instalatori etc pentru stabilirea numărului de locuri în învățământul preuniversitar industrial, tehnic... Timid, pe plan local, au apărut societățile economice, comerciale, care colaborează cu liceele locale pentru pregătirea și recrutarea forței de muncă necesare, învățământul dual.

În cele mai multe cazuri, absolvenții, cu rare excepții, aleargă după un loc de muncă în țară, ceea ce s-a dovedit, de multe ori, fără nicio legătură cu studiile efectuate. Cei mai bine pregătiți, cu mare încredere în ei, caută în afara granițelor. Și găsesc, chiar dacă, ni se comunică, nivelul calificării lor nu este cel pretins. Adică, ni se atrage atenția asupra componenței planurilor școlare inadecvate prezentului.

Se cheltuiesc mulți bani fără a avea eficiența dorită. Se continuă inutilul gălceava între educatori și elevi/studenți, fiecare reproșând celuilalt inadecvarea, mediocritatea, utilitatea cunoștințelor dobândite. După trei decenii de libertate, încă suntem în căutarea răspunsului despre necesitatea diplomei, despre ce înseamnă, de fapt, studii superioare: pregătirea unor experți sau a unor meseriași?

Ar fi interesant să aflăm unde se află absolvenții de studii superioare din România. Ce lucrează ei?

78,1 la sută este gradul de inserție pe piața muncii a absolvenților Universității Spiru Haret.

APEL de înscriere la burse pentru elevii performanți

Criteriile de selecție sunt:

- rezultatele performante la concursuri și olimpiade școlare județene, naționale și internaționale;
- rezultatele școlare excelente (media anuală cel puțin 9,50);
- venitul per membru al familiei sub nivelul mediu național;
- intervalul de școlarizare: clasele IX-XII și, pentru cazuri excepționale, clasa a VIII-a.

Elevii care îndeplinesc toate criteriile sunt rugați să transmită dosarele de candidatură astfel:

- electronic, la adresa cancelaria@acad.ro sau georgeta.stanciu@acad.ro.

- sau prin poștă, la adresa: Academia Română – Direcția Cancelarie, Programul „Academia Română în dialog cu tinerii”, Calea Victoriei nr. 125, București, sector 1, cod 010071

Dosarele de candidatură vor fi transmise până cel târziu la data de 15.03.2023 și trebuie să cuprindă:

- o scurtă scrisoare motivațională a elevului aplicant;
- copii după diplomele care certifică rezultatele obținute la olimpiadele județene, naționale și/sau internaționale;
- un document din care să reiasă situația școlară din ultimii doi ani, emis de unitatea școlară;
- o declarație pe proprie răspundere din partea susținătorului legal, care să ateste situația materială.

Elevii selectați pentru bursele școlare 2023-2024 vor avea oportunitatea de a participa și la școala de vară (https://acad.ro/institutia/scoala/editia_2.html) organizată de Academia Română la Centrul Cultural și de Dezvoltare Durabilă „Țara Hațegului-Retezat”, cu durata de o săptămână, unde se vor întâlni cu membri ai Academiei Române și vor lua parte la diverse excursii tematice.

Academia Română lansează cel de al doilea apel de acordare a bursei pentru elevii cu rezultate școlare excepționale, care trăiesc în medii defavorizate. Acordarea de burse pentru elevii studioși face parte din Programul intitulat „Academia Română în dialog cu tinerii”, care vizează susținerea elevilor talentați, cu potențial cognitiv deosebit.

În anul școlar 2023-2024 vor fi acordate 10 burse în valoare de 1.000 de lei lunar. În urma primului apel lansat de Academia Română, 8 elevi și 2 studenți primesc astfel de burse în anul școlar 2022-2023.

Academia Română dorește să identifice elevii supradotați, cu rezultate de excepție, care au nevoie de sprijin financiar pentru continuarea studiilor la nivel de excelență.

Stimate Rector,
Președinte,
Prorector,
Stimate Coleg,

În numele Consiliului și al personalului EUA vă doresc un An Nou foarte fericit. Fie ca fiecare în parte, familia și comunitatea universitară să prosperați în 2023.

Cel mai sus în mintea noastră, în acest an nou, sunt colegii noștri din universitățile din Ucraina. Pe tot parcursul anului 2022, ei au demonstrat o rezistență extraordinară în fața provocărilor de nespuse - pierderea membrilor familiei, a prietenilor și a colegilor, pierderea campusurilor, a infrastructurii și a veniturilor. Cu toate acestea, majoritatea au continuat să ofere educație studenților lor, au susținut programe de cercetare și au contribuit în mod remarcabil la menținerea identității și societății lor naționale. Într-adevăr, ne-au inspirat pe toți.

Salutăm și universitățile noastre membre din țările care se învecinează cu Ucraina și dincolo de acestea, care s-au străduit să sprijine colegii academicieni, studenții și cercetătorii strămutați din patria lor și care au oferit asistență directă partenerilor din Ucraina. La nivelul EUA, am fost încântați să salutăm Uniunea Rectorilor Instituțiilor de Învățământ Superior din Ucraina în calitate de membru colectiv deplin împreună cu multe universități noi membre, să co-dezvoltăm programul MSCA4Ukraine pentru savanții strămuți și, prin stabilirea unei sarcini dedicate, Force, pentru a ajuta la planificarea unui sistem universitar reînnoit în Ucraina, atunci când conflictul se încheie. Sperăm cu sinceritate că în 2023 va fi sfârșitul războiului, începutul reconstrucției și o înflorire a legăturilor între comunitățile universitare ucrainene și partenerii din întreaga Europă.

Gândurile noastre sunt îndreptate, de asemenea, către cei din comunitățile academice ale universităților ruse suspendate, care împărtășesc valorile noastre, dar sunt puternic constrânși să acționeze în conformitate cu acestea. Fie ca noul an să le ofere puterea și oportunitatea de a împărtăși acele valori mai larg, de a restabili angajamentele instituțiilor lor la principiile unei democrații liberale europene.

În timp ce războiul din Ucraina, criza energetică și redresarea după pandemia de Covid-19 au consumat multă energie în 2022, reziliența a cerut un angajament ferm față de viziunea noastră comună pentru universitățile europene – „Universitățile fără ziduri”. Cea mai importantă în promovarea acțiunilor noastre cheie a fost reforma evaluării carierei academice. Decembrie a fost punctul culminant al lucrului intens cu Science Europe și Comisia Europeană pentru a remodela evaluarea cercetării, un preludeu pentru o reformă mai largă a evaluării academice. Până în prezent, peste 400 de instituții s-au alăturat Coaliției angajate să se schimbe și, dacă universitatea dvs. nu a făcut încă acest lucru, vă rugăm să luați în considerare aderarea – o rezoluție demnă de Anul Nou. În cele din urmă, alinierea sistemelor de recompensă academică cu misiunea și obiectivele generale ale universităților noastre va fi esențială pentru continuarea succesului sectorial.

S-au înregistrat progrese și în privința unui alt angajament. Asigurarea unei conduceri universitare puternice cu profesionalizarea managementului instituțional a fost identificată ca un factor cheie pentru atingerea viziunii noastre. În 2022, proiectul NEWLEAD al EUA a identificat în mod oficial unele dintre lacunele în dezvoltarea profesională a conducerii universitare din Europa. Reducerea decalajelor este urgentă în această eră a complexității crescânde, a alianțelor transnaționale provocatoare, a educației hibride noi și a responsabilității în continuă creștere; formarea în conducere

este o condiție sine qua non. Unele sisteme naționale au stabilit deja programe de dezvoltare a managementului superior; toți au nevoie de ele – în funcție de țară sau regiune. EUA va avea în vedere să asiste și să exploreze, de asemenea, furnizarea unei dimensiuni europene pentru a completa inițiativele naționale. Considerați asta drept o rezoluție de Anul Nou pentru Asociație.

Determinanții performanței universitare în afara controlului nostru direct rămân, ca întotdeauna, îngrijorători. În cele mai multe părți ale Europei, finanțarea publică a universităților s-a stabilizat în 2022, cu dovezi ale creșterii într-un număr de sisteme, dar cu indicii că recesiunea și lichidarea datoriei publice legate de pandemie vor reprezenta provocări în 2023. Trebuie să fim din ce în ce mai eficienți în advocacy pentru investiție.

În ceea ce privește autonomia instituțională, tendințele îngrijorătoare continuă în mai multe țări. Publicarea unui certificat de autonomie EUA actualizat în lunile următoare va oferi un instantaneu al sistemelor noastre individuale, va identifica tendințele la nivel european și, acolo unde reglementările au devenit mai inteligente sau mai liberale, poate oferi lecții despre cum să influențăm guvernele mai eficient în 2023. Nu trebuie să oferim autorităților de reglementare scuze valabile pentru a interveni în continuare în guvernarea și managementul universității. Scanarea excelentă a orizontului, detectarea cât mai devreme a tendințelor și așteptărilor societății, reacționarea timpurie și eficientă, acolo unde este cazul, și asigurarea celei mai bune performanțe instituționale posibile le vor refuza temeiuri plauzibile pentru o reglementare mai strictă.

În timp ce susținerea puternică și scanarea eficientă a orizontului sunt priorități cheie pentru EUA, angajamentul față de solidaritate și sprijinirea performanței universitare puternice sunt, de asemenea, cruciale. Site-ul web EUA este o comoră a informațiilor despre performanța sistemului

nostru universitar european, de poziții politice care pot fi utilizate pentru a influența guvernele și instituțiile UE și de linii directoare pentru îmbunătățirea practicilor instituționale; www.eua.eu ar trebui să fie o destinație obișnuită pentru dvs. în 2023. Și, dacă nu ați făcut deja acest lucru, vă rugăm să desemnați un coleg senior care să ia legătura cu noi și să informeze lunar echipa de conducere despre evoluțiile universitare europene.

Webinariile, simpozioanele, forumurile și conferințele oferă oportunități de împărtășire a bunelor practici. Reuniunea anuală EUA este concepută pentru a fi cel mai utilă pentru liderii universităților. Aștept cu nerăbdare să vă vedem la Gdańsk în aprilie (19, la masa rotundă de conducere, și 20 și 21, la Conferința anuală EUA). Tema conferinței de anul acesta este: „Trebuie să vorbim despre impact” – ce înțelegem prin impact universitar, cum îl maximizăm, cum îl măsurăm? – inclusiv luarea în considerare a validității clasamentelor și a modului în care universitățile ar trebui să se implice sau nu cu acestea. Acolo veți avea o oportunitate unică de a vă conecta cu colegii, un spațiu sigur pentru a vă împărtăși provocările și pentru a experimenta solidaritatea. Înscrierile se vor deschide în curând. Rezervați în curând – o altă rezoluție.

În sfârșit, acesta este ultimul meu mesaj de Anul Nou. A fost privilegiul meu să scriu patru și extraordinar să fi trebuit să abordez provocările pandemiei și ale războiului. Fie ca succesul meu să se bucure de teme mai puțin dramatice. Deși au mai rămas șase luni de serviciu, nu este prematur să spun că am fost enorm de onorat să fi ocupat acest rol și sper că am contribuit puțin la succesul Asociației.

Aștept cu nerăbdare să ne întâlnim la Gdańsk.

An Nou Fericit!

Michael Murphy
Președinte, Asociația Europeană
a Universităților (EUA)

Încheierea exercițiului bugetar, întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale ale instituțiilor publice

Prof. univ. dr. Luminita IONESCU,
director, Departamentul de
Științe Economice București

Închiderea exercițiului bugetar la instituțiile publice presupune o serie de etape premergătoare, cea mai importantă dintre acestea fiind inventarierea patrimoniului. Astfel, inventarierea patrimoniului precede lucrările de închidere în scopul regularizării diferențelor constatate în urma inventarierii, cu excepția mijloacelor materiale aflate în patrimoniul instituțiilor de învățământ și cultură, care pot fi inventariate în lunile de vară.

După încheierea inventarierii au loc regularizarea diferențelor constatate și înregistrarea acestora în contabilitate, după care se finalizează bilanța finală pentru elaborarea situațiilor financiare anuale, care reprezintă o imagine fidelă a modului în care au fost folosiți banii publici.

Conform normelor metodologice emise de către Ministerul de Finanțe în luna decembrie 2022 (Normele metodologice din data de 15.12.2022, aprobate prin OMF nr.4271/15.12.2022), impozitele, taxele, contribuțiile și alte obligații către bugetul general consolidat, cu termene de plată scadente până la finele anului 2022, se achită de către persoanele juridice și fizice prin virament, potrivit programului stabilit de instituțiile de credit sau unitățile Trezoreriei Statului, după caz, la care au conturile deschise, astfel încât sumele respective să fie încasate în contul curent general al Trezoreriei Statului până la data de 30 decembrie 2022.

Totodată, sumele încasate în numerar de către instituțiile publice, reprezentând venituri ale bugetelor componente ale bugetului general consolidat, vor fi depuse în conturile de venituri bugetare cărora acestea li se cuvin până la data de 30 decembrie 2022 inclusiv. Eventualele venituri încasate în numerar de către instituțiile publice în data de 30 decembrie 2022 se depun în conturile corespunzătoare de venituri bugetare deschise la unitățile Trezoreriei Statului în data de 3 ianuarie 2023 și se înregistrează ca venituri ale anului 2022, cu data de 30 decembrie 2022.

Astfel, la finele anului 2022, instituțiile publice, indiferent de modalitatea de organizare și finanțare, pot reține sume numai în conturile de disponibilități pentru care legislația în vigoare prevede reportarea sumelor respective. Sumele necuvenite sau care trebuie restituite instituțiilor publice de la care au fost primite și, în cazul în care constată astfel de situații, instituțiile au obligația de a restitui sumele respective până la data de 29 decembrie 2022, în vederea închiderii exercițiului și întocmirii situațiilor financiare anuale.

Situațiile financiare anuale reprezintă documente oficiale de prezentare a situației patrimoniului aflat în administrarea statului și a unităților administrativ-teritoriale, precum și a execuției bugetului de venituri și cheltuieli la data de 31.12.2022.

Conform normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2022, situațiile financiare anuale se compun din:

- bilanț,
- contul de rezultat patrimonial,
- situația fluxurilor de trezorerie,
- situația modificărilor în structura activelor nete/capitalurilor proprii,
- conturile de execuție bugetară și
- anexe la situațiile financiare care includ politici contabile și note explicative.

În vederea închiderii exercițiului bugetar, în perioada 27-30 decembrie 2022, ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și bugetelor fondurilor speciale pot transmite la Ministerul Finanțelor cereri pentru deschiderea de credite bugetare și dispoziții bugetare privind repartizarea de credite din bugetele aferente anului 2022 pentru operațiuni privind serviciul datoriei publice, pentru plata de contribuții la organizațiile internaționale sau ca urmare a angajamentelor internaționale, pentru operațiuni finanțate prin suplimentarea bugetului din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului și din Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului pe bază de hotărâri ale Guvernului, pentru operațiuni privind plățile aferente Programului național de construcții de interes public

sau social - PNCIPS și Programului național de investiții “Anghel Saligny”, pentru operațiuni privind plățile aferente măsurilor din Planul național de redresare și reziliență precum și pentru unele acțiuni urgente pentru care deschiderea de credite bugetare se va efectua pe bază de note aprobate de ministrul finanțelor (Normele metodologice din data de 15.12.2022, aprobate prin OMF nr.4271/15.12.2022, et.2.1.al.4).

În prezent, instituțiile publice utilizează sistemul național de raportare FOREXEBUG, care asigură gestionarea eficientă a situațiilor financiare ale entităților publice. Sistemul național de raportare FOREXEBUG este o platformă informatică, un sistem național de verificare, monitorizare, raportare și control al situațiilor financiare, angajamentelor legale și bugetelor instituțiilor publice din administrația centrală și locală, cu acces online, administrat de către Ministerul Finanțelor, cu ajutorul căruia acestea raportează situațiile financiare proprii și informații detaliate privind execuția bugetară. Acest sistem vine în sprijinul implementării Planului Național de Redresare și Reziliență al României (PNRR) și a reformei Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF) prin digitalizare.

Totodată, în vederea asigurării transparenței și a creșterii responsabilității în sistemul public, situațiile financiare anuale centralizate la 31 decembrie 2022 întocmite de instituțiile publice se transmit pe suport hârtie și în format electronic la Ministerul Finanțelor și la unitățile subordonate. Acestea se transmit în formatul electronic generat de programul informatic pus la dispoziție de Ministerul Finanțelor, la termenele stabilite de reglementările contabile în vigoare.

Bilanțul și conturile de execuție venituri și cheltuieli centralizate pe total administrație publică, precum și pe fiecare subsector al administrației publice (administrație centrală, administrație locală și asigurări sociale) se afișează pe site-ul Ministerului Finanțelor la adresa electronică: www.mfinante.ro/acasa/transparența-decizionala/proiecte-de-acte-normative.

În prezent, toate situațiile financiare anuale ale agenților economici și instituțiilor publice pot fi consultate în mod direct și transparent pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice la secțiunea: date de identificare, informații fiscale, bilanțuri.

Opinia
națională

ISSN 1221-4019

ISSN 1841-4265 (online)

www.opinianaționala.ro

www.facebook.com/opinianaționala

Strada Fabricii nr. 46G, sector 6, București

Telefon/fax: 021 316 97 91

Centrală: 021 316 97 85, 021 316 97 86, 021 316 97 87,

interioare 168 și 143

e-mail: opinia@spiruharet.ro

TEHNOREDACTARE: Vasilichia Dinu

Stimați cititori,

Dorim să fiți partenerii noștri în elaborarea publicației

Opinia națională. De aceea, vă adresăm invitația de a ne transmite opinii, informații, idei de larg interes național, pe care să le publicăm în edițiile viitoare. Așteptăm cu interes și propuneri privind conținutul publicației.

REVISTA OPINIA NAȚIONALĂ

este editată de

FUNDAȚIA ROMÂNIA DE MÂINE

Tiparul executat de

TIPOGRAFIA FUNDAȚIEI
ROMÂNIA DE MÂINE

Răspunderea
pentru conținutul
textelor publicate
aparține autorilor.

ISO 9001 certificat nr. 693C

Universitatea Spiru Haret - 32 de ani în slujba educației

La mulți ani!

„De la începuturi, întreaga „comunitate de viață și de concepție” (Dimitrie Gusti), care s-a construit în jurul Fundației *România de Măine* și al Universității *Spiru Haret*, ulterior și al SC Mass-Media *România de Măine* și Asociației Societatea Națională *Spiru Haret* pentru Educație, Știință și Cultură, avându-l ca lider incontestabil, adevărat, modern, pe prof. univ. Aurelian Gh. Bondrea, a fost stimulată să gândească liber, să fie creativă, să inoveze, să nu facă lucruri mici, să realizeze zilnic lucruri remarcabile, să creadă în forțele proprii și să fie unită. De la constituire, Fundația *România de Măine* și Universitatea *Spiru Haret* au fost veritabili agenți ai schimbării, acționând permanent și consecvent pentru promovarea și susținerea noului, a meritocrației, a pluralismului, creativității și onestității. Și aceasta, în condițiile în care, în ultimul sfert de secol, s-a manifestat, implicit, un consens reflectând filosofia de tipul „este nevoie de stabilitate, nu de schimbare”. Iar această filosofie s-a regăsit și în sferile educației, cercetării științifice, culturii.” („Triumful unui ideal. 25 de ani de la înființarea Fundației *România de Măine* și a Universității *Spiru Haret*”)

• „(...) Universitatea a făcut în mod continuu o dezvoltare foarte bună (în ciuda scăderii studenților la nivel național), cu un sistem de guvernare intern puternic, bazat pe priorități strategice și pe managementul profesional al resurselor umane, susținând calitatea educației și extinzând activitățile de cercetare. Relația lor cu comunitatea de afaceri din regiune are o importanță strategică pentru dezvoltarea universității și face parte din angajamentul lor de a servi interesul public. Acest lucru este de fapt foarte puternic arătat prin intermediul entităților Universității *Spiru Haret* ca personalitate juridică distinctă, care fac parte din spațiul academic al USH și care, în funcție de obiectul lor de activitate, pot fi și sunt implicați în educație, implementarea activităților de cercetare științifică, contribuind la creșterea vizibilității naționale / internaționale a rezultatelor obținute și aduce împreună studenți și personal didactic cu profesioniști. Vă sugerez ca acreditarea instituțională a Universității „*Spiru Haret*” București să fie cu o evaluare cât mai înaltă posibil.” (martie 2018 - http://arhiva.aracis.ro/uploads/media/RaportEvStrain_REF3.pdf) (Prof. dr. Norbert GRÜNWARD, Hochschule Wismar University of Applied Sciences, Technology, Business and Design Faculty of Engineering, Director Robert-Schmidt-Institute)

• Sanctitatea Sa Papa Paul al II-lea, primind titlul de *Doctor Honoris Causa* al Universității *Spiru Haret*, conferit la 16 octombrie 2003, consemna, între altele, în scrisoarea sa de acceptare: „Lumea universitară a ocupat întotdeauna un loc privilegiat în activitatea mea pastorală. Sunt foarte fericit că am primit un titlu atât de important chiar din partea unei universități din Europa de Est, dintr-o țară pe care, în timpul pontificatului meu, am avut plăcerea să o văd ieșind din întunericul asuprii și îndreptându-se pe calea libertății. În realitate, numai o autentică pregătire culturală poate garanta calea spre progres, deoarece adevărul – căutat, cunoscut și pus în practică – eliberează cu adevărat și integral ființa umană.”

• Prof. Steve KEEN, de la Școala de Economie, Politică & Istorie, Universitatea Kingston din Londra, în urma vizitei sale în România, în aprilie 2015, a elaborat un Raport cu privire la Universitatea *Spiru Haret*. Concluzia: *Pe scurt, am fost foarte impresionat de Universitatea Spiru Haret și aș recomanda-o din toată inima oricărui student în căutarea unei experiențe educaționale peste hotare și oricărui membru al personalului interesat de programe de schimb sau de un an sabatic. Singurul inconvenient este acela că studenții și profesorii care vin să studieze/predea temporara aici nu vor fi foarte încântați să se întoarcă în instituțiile lor, când se încheie perioada în care vor sta la Universitatea Spiru Haret.*

• „Conducerea Universității *Spiru Haret* creează o schimbare uriașă în educație, atât în România, cât și în Europa. (...) Am constatat, am aflat că la Universitatea *Spiru Haret* s-a întâmplat ceva: ați reușit să puneți la punct un mod de a face educație pe care am vrea să-l înțelegem și să-l învățăm și noi. (...) Ce vrem să mai învățăm de la dumneavoastră este cum putem să folosim mijloacele de tehnologie modernă, însemnând calculator, televiziune, radio, ca să ne facem mai bine înțelegi și să avem un mod mai bun de a face educație.” (dr. Rafael Campos HERNANDEZ, director al Aliat Universities, Mexic, septembrie 2010)

• „În primul rând, dați-mi voie să vă spun cât de onorat sunt pentru faptul că această renumită universitate a luat decizia de a-mi conferi acest prestigios doctorat de onoare. (...) Încă o dată îmi exprim mulțumirile tuturor celor care mi-au făcut această mare onoare, de a-mi acorda titlul de *Doctor Honoris Causa* al Universității *Spiru Haret*. Închei cu ceea ce sper să fie realizarea unui vis personal: o creație arhitecturală sustenabilă orientată către natură, în măsură să facă, plină de poezie. O arhitectură în care poadea este pământul, zidurile sunt vânturile, iar acoperișul este cerul.” (Acad. arhitect Richard ENGLAND, *Doctor Honoris Causa* al Universității *Spiru Haret*)

• Universitatea *Spiru Haret* semnează, în anul 2005, cu Biroul din România al Fujitsu Siemens Computers un contract pentru achiziția a 1000 PC-uri, de ultimă generație, în valoare de peste 1 milion de euro, destinate instruirii și evaluării studenților. S-a optat pentru o configurație cu procesor 300 Intel, monitor TFT de 17” și pentru un brand care să reprezinte calitate și fiabilitate.

• Între Universitatea *Spiru Haret* și *Blackboard International* B.V. se semnează în anul 2006, contractul de obținere a licenței *Blackboard*, de asigurare a serviciilor de specialitate de către experții marii companii americane, pentru e-learning, sistem de învățare și evaluare a studenților universității haretiste.

• Președintele Consiliului de Administrație al *Blackboard Inc.*, Judi K. Verses, și-a exprimat satisfacția pentru ridicarea colaborării cu Universitatea *Spiru Haret* la rangul de parteneriat. „Ar fi fost un privilegiu pentru mine să particip și să sărbătoresc deopotrivă succesul Universității și remarcabilele activități a profesorului

Bondrea, care a făcut toate aceste lucruri posibile. Povestea Universității *Spiru Haret* și a misiunii sale de a educa tineretul pentru a-l ajuta să clădească economia României a constituit pentru mine o sursă de inspirație. Încă o dată mulțumesc pentru invitație și transmiteți urările mele de bine profesorului Bondrea. Domnia Sa este o persoană de excepție și timpul pe care l-am petrecut în prezența Sa a fost între momentele de referință ale mandatului meu la *Blackboard*.” (Judy VERSES, președintele Consiliului de Administrație al *Blackboard Inc.*, 2011)

• *Doresc ca studenții acestei tinere universități, pe care am descoperit-o cu mare plăcere, să aibă posibilitatea să urmeze cursuri care să corespundă vocației lor, curiozității față de lumea înconjurătoare, dragostei lor pentru cunoștințele fundamentale, care garantează demnitatea speciei noastre, și, în special, doresc ca ei să nu uite niciodată, oricare ar fi specializarea lor, să-și apere romanitatea.* (Prof.univ.dr. Amr H. IBRAHIM, Universitatea Franche-Comté și Paris-Sorbonne, 26 februarie 2011).

• În data de 10 februarie 2014, Universitatea *Spiru Haret* a încheiat un contract de colaborare internațională cu Istanbul *Aydın* University, cea mai mare universitate privată din Turcia. De asemenea, Universitatea *Spiru Haret* a acceptat să devină membru EURAS – Uniunea Euro-Asiatică a Universităților și instituțiilor academice. Prin colaborarea cu Istanbul *Aydın* University și afilierea la EURAS, Universitatea *Spiru Haret* contribuie la creșterea șanselor de colaborare științifică și publicistică a cadrelor didactice, la motivarea pentru perfecționare și excelență în activitatea didactică și de cercetare, la accelerarea participării la schimburile inter-universitare, la creșterea schimbului de studenți prin programele *Erasmus Plus*.

• Marti, 3 martie 2015, la Bruxelles, în cadrul conferinței *10 ani de angajament pentru condiții mai bune de muncă pentru cercetători*, găzduită de Comisia Europeană, Universitatea *Spiru Haret* a primit Premiul *HR Excelență în Cercetare* pentru punerea în aplicare a *Cartei Europene a Cercetătorilor* și a *Codului de Conduită în Recrutarea Cercetătorilor*, pentru efortul de a crea condiții de muncă atractive pentru cercetători.

• Universitatea *Spiru Haret* a fost prima universitate din România care a fost recompensată, în 2013, pentru eforturile sale în această direcție, cu dreptul de a folosi logo-ul *HR Excellence in Research*.

• Universitatea *Spiru Haret*, membră a Asociației Internaționale a Universităților (I.A.U.), a fost invitată la a 91-a întâlnire a Consiliului American al Educației (A.C.E.)

• Între 6 și 9 martie 2010, președintele și rectorul Universității *Spiru Haret*, profesorul universitar doctor Aurelian Gh. Bondrea, a luat parte, în fruntea unei delegații, la invitația doamnei dr. Molly Corbett Broad, președinta ACE, la lucrările celei de a 92-a întruniri a ACE, lucrări desfășurate sub genericul *Întâmpinăm provocările împreună*. Delegația USH a participat la lucrările în plen și pe ateliere. Preocupările responsabililor învățământului superior din statul ale cărui universități se află în topul mondial sunt valabile pentru toate sistemele de învățământ din lume.

• Pentru rezultatele sale pe plan educațional internațional, Universitatea *Spiru Haret* a primit, din partea Uniunii Europene, *Charta ERASMUS pentru educație universitară* pentru perioada 2014-2020.

• În anul 2015, Universitatea *Spiru Haret* a încheiat un parteneriat cu Universitatea Al-Isra din Amann, una dintre cele mai mari universități private din Iordania, cu o tradiție de peste 30 de ani. O delegație oficială a Universității Al-Isra, condusă de președintele Maher Fathi Al-Ghalayini, a fost primită de conducerea Universității *Spiru Haret*, în frunte cu conf. univ. dr. Aurelian A. Bondrea, rectorul USH.

• Universitatea *Spiru Haret* este membră a Asociației Europene a Coordonatorilor *Erasmus* – EAEC, (organizație care astăzi reunește peste 140 de membri) și a Asociației Europene de Consiliere în Carieră – EACG. La Adunarea generală a AECC desfășurată în perioada 27 aprilie – 1 mai 2011 la Atena, în cadrul Conferinței coordonatorilor *Erasmus* și Târgului de experiență în educație *ERACON 2011*, prof.univ.dr. Gheorghe Duda a fost ales pentru prima dată în Consiliul de conducere al Asociației Europene a Coordonatorilor *Erasmus* și reales la următoarele adunări.

• În octombrie 2009, la Novi-Sad, Serbia, Universitatea *Spiru Haret* a fost invitată să devină membru al *Alliance of Central Eastern European Universities* - ACEU. Reprezentanta Universității *Spiru Haret*, prof.univ.dr. Manuela Epure, a fost aleasă vicepreședinte al ACEU.

În mai 2010, la Universitatea EDUCONS, Sremska Kamenica, Novi Sad, a avut loc primul simpozion organizat de ACEU – *Afaceri economice în tranziție*.

• Numeroși au fost oaspeții în cadrul diverselor proiecte inițiate de Universitatea *Spiru Haret*! Conferința internațională *O aventură intelectuală – construcția etno – psihiatricii în Franța din 1980 până în zilele noastre*. *Georges Devrereux – românul* (5 mai 2015) a fost susținut de profesor emerit Tobie Nathan, Universitatea Paris 8, alături de visiting prof.dr. Irena Talaban, Universitatea Catolică din Lille, Sanda Lepoiev – președintele Asociației Române de psihoterapie Psihanalitică, Vera Șandor – psihanalist și fondatorul Fundației *Generația*, lect.dr. Rodica Matei – vicepreședinte Societatea Română de Psihanaliză, în cadrul proiectului *Vectors actuali în educație*. Evenimentul a restituit personalitatea unui „erou național”, după cum prof. Tobie Nathan l-a numit pe maestrul său, Georges Devrereux, nedrept de puțin cunoscut și recunoscut în România pentru contribuția sa fundamental în câmpul științei.

• În clasamentul *UniRank*, în anul 2021, Universitatea *Spiru Haret* este în fruntea instituțiilor particulare de învățământ superior din România și pe locul 18 din cele 78 de universități românești.

(<https://www.4icu.org/ro/>). Obiectivul acestui clasament a fost de a genera un top al universităților de vârf din România pe baza unor informații colectate nu direct de la instituții, ci din surse independente. Pe pagina Universității *Spiru Haret* de pe site-ul clasamentului *UniRank* sunt furnizate date despre istoria instituției, acreditare, afiliere, structura academică.

• De-a lungul timpului, Universitatea *Spiru Haret* a fost vizitată de numeroase personalități marcante din toată lumea, dintre care amintim, cronologic: • profesor Tomio Sato, Japonia • profesor Juergen Erfurt, Universitatea JW Goethe, Germania • profesorii Yasuhito Doi și Noriyoshi Miyamoto, Japonia • istoricul francez Alain Ruze • profesor Laurent Mace, directorul Departamentului de Studii Fundamentale al Centrului de Studii Europene de la Strasbourg și profesor Roger-Francois Gauthier, membru al Centrului de Studii Europene și inspector general în Ministerul Educației Naționale al Franței • Anna Lawrence, cercetător științific la Universitatea Oxford, Marea Britanie • profesor Luis Garcia Jambriña, Universitatea din Salamanca • profesor Hans-Jurgen Weissbach, sociolog la Universitatea de științe aplicate din Frankfurt-Germania, director al Institutului de Antreprenariat al Universității • dr. Francisco Toledo Lobo, Rectorul Universității *Jaume I* din Castellon, Spania • profesor arhitect Valerio Olgiate, *Accademia di Architettura Mendrisio*, Elveția • Excelența Sa, doamna Elsa Papadimitriou, prim-vicepreședinte al Parlamentului Greciei • profesor Jean-Marc Defays, directorul Institutului Superior de Limbi Străine din Liege, Belgia • dr. Scott Hinkle, Clinical Training Coordinate for NBCC International • profesor Vladimir Iliescu, Universitatea Tehnică Rhineland-Westfalia • profesor Hüseyin Ureten, Universitatea Adnan Menderes, Turcia • profesor Marcello Silvestrini, Universitatea pentru Străini din Perugia, Italia • profesor Céline Vietmann, Institutul Superior de Limbi Străine din Liege • profesor arhitect Elia Zenghelis, Belgia • profesor Steve Keen, Universitatea de Vest, Sydney, Australia • profesor Paddy Gray, Universitatea din Ulster, Irlanda • dr. Rafael Campos Hernández, director Aliat Universities, Mexic • arhitectii Ueli Brauen și Doris Walchli • academician, profesor arhitect Richard England.

• În calitate sa de membru al Alianței Universităților din Țările Centrale și Est Europene - ACEU, în noiembrie 2012, Universitatea *Spiru Haret* a organizat și a fost gazda celui de-al treilea Congres al rectorilor ACEU.

• Facultatea de Științe Juridice și Științe Economice, Constanța, în colaborare cu Universitatea de Stat din Michigan, SUA, Colegiul de Drept, a organizat, începând cu anul 2011, șapte ediții ale Conferinței Internaționale *Drept și Ordine Social/Law and Social Order*. La toate edițiile a participat Frank S. Ravitch, profesor de Drept și șef al catedrei de Drept și Religie *Walter H. Stowers* din cadrul Școlii de Drept a Universității de Stat din Michigan.

• Directorul Biroului pentru Europa Centrală și Orientală al Agenției *Universitare a Francofoniei* (AUF), profesorul Mohamed Ketata, a fost oaspetele Universității *Spiru Haret*, în luna decembrie 2017. Oaspetele a propus Universității *Spiru Haret* promovarea unui proiect de amploare – *Francofonia în comunitatea haretistă*, proiect prin care AUF să creeze o identitate proprie francofoniei și să susțină activitățile francofone ale Universității *Spiru Haret*.

• Kent Thomas: *Este de-a dreptul fascinant, aveți resurse impresionante, iar facultățile sunt de elită*. Miercuri, 24 octombrie 2012, Universitatea *Spiru Haret* a fost vizitată de o delegație a Universității din Missouri condusă de Kent Thomas, reprezentantul președintelui universității americane, și de profesorul John Rose, specialist în studii strategice. Oaspeții și-au exprimat dorința ca Universitatea din Missouri și Universitatea *Spiru Haret* să dezvolte un parteneriat internațional concretizat prin școli de vară, schimb de studenți, conferințe și proiecte comune de cercetare.

• Pe 16 septembrie, *Magna Charta Observatory* și Universitatea din Bologna au găzduit ceremonia de semnare a *Magna Charta Universitatum* de către universitățile care au aderat la principiile *Universitatum*. Universitatea *Spiru Haret* a fost reprezentată la Bologna la evenimentul aniversar cu tema *Universities engaging with society in turbulent times*, desfășurat la Bologna în perioada 14 – 16 septembrie. În prezența celor mai importanți membri ai comunității academice din cele mai prestigioase universități din lume, conf. univ. dr. Ioana Voloacă, vicepreședinte al „Societății Naționale *Spiru Haret* pentru educație, știință și cultură”, a semnat *Magna Charta Universitatum 2022*, prin care Universitatea *Spiru Haret* se angajează să respecte și să promoveze autonomia academică, valorile și drepturile universitare fundamentale, să răspundă eficient provocărilor generate de trecerea la societatea bazată pe cunoaștere, de procesul de globalizare.

• Universitatea *Spiru Haret* implementează proiectul *USH Digital* (cod proiect: 1596476127) finanțat prin apelul competitiv de proiecte PNRR/2022/C15/MEDU în baza *Contractului de finanțare* nr. 14032/16.09.2022, finanțarea nerambursabilă acordată Universității fiind aprobată prin *Ordinul ministrului Educației* nr. 4168/ 30.06.2022. Proiectul este finanțat prin apelul de proiecte *Granturi pentru digitalizarea universităților* din cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR) – Componenta 15: *Educație – Reforma 5: Adoptarea cadrului legislativ pentru digitalizarea educației* – Investiția 16: *Digitalizarea universităților și pregătirea acestora pentru profesiile digitale ale viitorului*. Termenul limită de finalizare este 31 decembrie 2025. *Obiectivul General* al proiectului *USH Digital* constă în dotarea Universității *Spiru Haret* cu centre tehnologice inovatoare pentru dezvoltarea competențelor viitorului. Noile investiții vor îmbunătăți continutul programelor de studii prin eficientizarea comunicării dintre universitate și studenți în vederea creării condițiilor de lucru în echipă în spațiul virtual prin îmbunătățirea conținuturilor educaționale și prin crearea infrastructurii CDI pentru utilizarea tehnologiilor avansate, în vederea pregătirii absolvenților acesteia pentru profesiile digitale ale viitorului.

Asociația De-a Arhitectura

Construim prin educație. Construcția noastră crește când:

- Copiii și adulții înțeleg și iubesc valorile mediului construit și sunt activi în comunitățile lor
- Profesioniștii mediului construit se implică prin educație în societate
- În educație, joaca, experimentul și creativitatea sunt luate în serios

OBIECTIVELE ASOCIAȚIEI

- Introducerea în curricula școlară a educației de arhitectură și mediu construit pentru copii, precum și încurajarea și îndrumarea cadrelor didactice în a utiliza mediul construit și arhitectura ca resurse de învățare pentru alte materii.

- Promovarea educației de arhitectură și mediu construit pentru copii în cadrul școlilor, a cadrelor didactice și în rândul breslei arhitecților.

- Promovarea în mediul școlar a ideii de mediu construit de calitate ca responsabilitate civică, pentru creșterea gradului de implicare a viitorilor cetățeni în procesele de planificare și proiectare care le vor afecta mediul de viață.

- Deprinderea copiilor implicați în program cu noțiuni elementare de arhitectură și urbanism prin observarea și analiza directă a mediului construit în care trăiesc, aplicarea acestor noțiuni într-un proces creativ comun, precum și comunicarea și asumarea rezultatelor muncii lor.

- Testarea metodelor de învățare experiențială care folosesc creativitatea, curiozitatea, abilitățile de comunicare și spiritul de echipă al copiilor.

- Creșterea vizibilității breslei arhitecților în societate, începând cu mediul școlar și cu familiile copiilor.

- Pregătirea continuă a profesioniștilor în arhitectură și urbanism în vederea unei mai mari disponibilități de comunicare cu publicul larg.

Propunem o îmbogățire a culturii arhitecturale și urbane a societății românești actuale prin educația copiilor care sunt și „formatori de opinie” ai părinților lor. (...) Pentru copii, programele noastre sunt gândite și construite pentru a-i ajuta să își dezvolte o serie de abilități și aptitudini care sunt poate mai puțin utilizate în procesul de învățământ tradițional:

- aptitudinile de interpretare și abstractizare, de reprezentare și de exprimare vizuală, simțul spațial;
- creativitatea;
- abilitatea de a observa, de a percepe și de a analiza critic mediul construit, identificând valorile lui și dezvoltându-și simțul civic și responsabilitatea față de acesta și cel natural;
- abilitățile de colaborare, comunicare și lucru în echipă.

De-a arhitectura în orașul meu este un program educațional care pune la lucru creativitatea elevilor, îi face mai atenți la ce se întâmplă în orașul lor și îi ajută să descopere lumea fascinantă a arhitecturii. Orașul/localitatea în care ei trăiesc este materialul didactic de referință. Programul are un ghid pentru arhitecți și cadre didactice care include și programa școlară cursului, un caiet al elevului și materiale didactice vizuale. Curricula a fost concepută pe o metodă de învățare experiențială, având o structură de tip: OBSERV + ANALIZEZ, CONSTRUIESC + PREZINT.

FONDATORII ASOCIAȚIEI DE-A ARHITECTURA:

- Corina Croitoru – arhitect, membru OAR B
- Miruna Grigorescu – arhitect, MA management urban, proiect manager AFI Europe, membru OAR B
- Vera Marin – arhitect cu specializare în urbanism, lector universitar, președinte ATU, arhitect asociat SQUARE BAU, membru RUR, APUR, UAR și OAR
- Claudia Pamfil – arhitect, MA urbanism, trainer și facilitator, asociat CP Consult Grup, membru RUR, UAR
- Mina Sava – arhitect asociat A STIL, membru OAR B, președinte Asociația De-a Arhitectura
- Eliza Yokina – arhitect asociat SYAA, membru OAR B.

PROFESIONIȘTII.

O serie coordonată de: arh. Monica Popescu

La final de 2022, a continuat seria *PROFESIONIȘTII*, lansată în 2014. Maria Duda, fondator *BAZA. Deschidem orașul*, este arhitect, cercetător și educator în ale orașului. Din 2016 colecționează povești de activatori ai orașului în emisiunea și podcastul *Experiența urbană*, pe *Radio Seven* și *Mixcloud*. Pentru acum, visul precis, personal și al echipei, este demararea „Școlii pentru oraș”.

În 2022, Maria a fost mentor în proiectul „*Urban Up Fellowship – Let's help Urban Up Grow Up*” și invitată în fața liceenilor în proiectul „*TU_act [Teens Urban Acupuncture]*”, ambele desfășurate de Asociația *De-a Arhitectura* sub umbrela programului „*Urban Up*”. Maria a fost de acord să ne răspundă la întrebările din seria *Profesioniștii*, lucru pentru care îi mulțumim! Citiți și fiți inspirați!

„De-a omul curios cu multe pălării”

Descriere (nume, prenume, meserie, vârstă, o realizare cu care se mândrește).

Sunt Maria Duda, arhitect și cadru didactic universitar, am 41 de ani. Ca să-l parafrazez pe Stephen Fry, care, la rândul lui, îl parafrazază pe Oscar Wilde, mă prezint vouă prin verbe, prin acțiuni, nu prin substantive: cercetez orașe, străzi, clădiri, observ cum sunt folosite, de către cine, caut ce semnifică ele pentru oamenii care le locuiesc, ce istorii au, proiectez spații și locuri, scriu manuale, studii și articole, predau studenților, desenez, caut oameni care schimbă lumea și îi întreb la radio cum și de ce fac ceea ce fac, mângâi pisici pe stradă, fotografiez momente pe care vreau să le țin minte, călătoresc, citesc, studiez, încerc să țin ochii deschiși, și sper ca prin tot ceea ce fac să îmbunătățesc lucrurile și oamenii pe care îi școlesc să fie mai buni. Mă mândresc cu generațiile de studenți pe care le-am îndrumat și cu colegii de *BAZA. Deschidem orașul*, alături de care totul pare și devine posibil.

Când erai copil care era jocul, activitatea preferată?

Desenul, inventarea poveștilor, a personajelor și a caselor lor, observarea lucrurilor, locurilor și a oamenilor, colectarea imaginilor decupate din reviste, timbre, poze cu actori și actrițe, casete cu muzică.

A anticipat acest joc cariera de mai târziu sau o realizare importantă din viața ta de adult?

Nu știu dacă a anticipat cariera, alegerea de a da la arhitectură a venit foarte târziu și mai degrabă ca răspuns la o sugestie din exterior: vrei să dai la arhitectură, crezi că ți s-ar potrivi? Mhm, de ce nu. Nu cred că am fost preocupată de carieră, în mod real, ci, cu mult noroc, am prelungit joaca din copilărie și în maturitate, cizelând-o cu ajutor de la familie și profesori. Poate e fortuit sau poate a fost foarte bine planificat de familie, dar continui și acum să desenez, să inventez povești, case, să observ lucruri, locuri și oameni, să colectez imagini deși nu mai decupez nicio revistă. Acum fac eu imaginile sau le iau din arhivă.

Care dintre sfaturile date de părinții tăi te-a ajutat ulterior în carieră? Cum îi sfătuiești și tu pe cei mici?

Mai mult decât sfaturi, cred că m-a format modul în care ai mei, părinți și bunici, făceau lucrurile – cu enormă grijă, atenție, dedicație, respect, iar eu percepeam aceste acțiuni ca fiind făcute cu drag și din drag. De la ornatul salatei de boeuf și crestatul cărnaților ca să mi se pară mai apetisante, la lectură și lecții cu mine, la pregătirea lor pentru ce aveau ei de făcut, la cum își luau timp pentru ce le făcea lor plăcere, la timpul petrecut împreună – totul căpăta aura unui ritual, exersat și împărtășit, în care mă implicau și pe mine. Cu această simplitate m-au învățat răbdarea, m-au cultivat și mi-au arătat că lumea e largă și diversă, apoi, din vorbe, mi-au oferit încurajări și atenționări la a nu mă lăsa păgubașă dacă greșesc, mi se face lenă sau apare ceva potrivit.

Care sunt abilitățile de care ai nevoie pentru a fi o bună arhitectă/cercetătoare / educatoare în ale orașului / un bun om de radio? Și care dintre acestea ți-au fost remarcate și cultivate din copilărie?

Curiozitate, imaginație hrănită cu multă, multă lectură, teatru și filme, empatie, răbdare, ceva simț justițiar și dorința de a face lucrurile bine, cu grijă. Acestea sunt mai degrabă caracteristici, nu abilități – abilitățile se pot dezvolta în timp în funcție de ceea ce te interesează să faci. Poți să îți dezvolți propriul tău mod de a desena cât să explici ce îți imaginezi, poți să înveți cum să îți faci curaj să vorbești cu oameni necunoscuți dacă ești timid; important e ce te mână pe tine din interior să faci și apoi să îți găsești și educi modul prin care să faci bine ceea ce dorești să faci.

Cum îi sfătuiești pe părinții de acum să își educe copilul, pentru a ajunge un bun profesionist?

Nu doresc să dau sfaturi. Ideal, ca profesor, ca formator, ținesc la a le hrăni propria curiozitate, la a le arăta în plimbări sau orice altă acțiune trivială cât mai multe lucruri, la a povesti. Fiecare copil are alte sensibilități și moduri de a fi entuziasmat – la unii ies la iveală mai repede, la alții e nevoie să scormonești mai mult, și cumva cred că încrederea în descoperirea și întreținerea acestei bucurii, ca resursă ulterioară de păstrat în viață, e trăsătura de bază a unui acompaniator, fie el părinte sau educator.

Cum ar putea un școlar să fie arhitect/cercetător/educator în ale orașului/om de radio de la această vârstă? Și la ce consideri că ar putea aplica asta în viața sa de zi cu zi?

Fiecare suntem arhitecții propriului nostru mediu apropiat – de la cum ne aranjăm biroul la care ne facem temele, unde ne punem lucrurile, la cum ne facem traseul prin casă, prin oraș – locuri unde decidem cum interacționăm cu ceea ce ne înconjoară. *De-a Arhitectura* are programe super intuitive din acest punct de vedere – care arată tocmai cum putem să ne îmbunătățim viața de zi cu zi amenajându-ne camera, clasa, locurile unde ne vedem cu prietenii. Cercetătorul de oraș notează de exemplu ce se schimbă în timp pe traseele pe care le parcurge: apare o cafenea sau o înghețătărie în locul unei croitorii, se demolează un chioșc, se schimbă o stație de autobuz, se pun stâlpișori pe marginea trotuarului, se plantează copaci noi – observând în același timp cum toate aceste mici modificări schimbă comportamentul celorlalți trecători: se opresc la umbră, își beau cafeaua pe trotuar, nu mai parchează pe trecere. Educatorul explică ceea ce citește sau cercetează colegilor, prietenilor sau familiei. Omul de radio sau de ziar întreabă oameni mari sau colegi ce părere au despre oraș, școală, univers, stele verzi și ce o fi pasionant de vorbit. E o joacă din care nu ne plictisim niciodată.

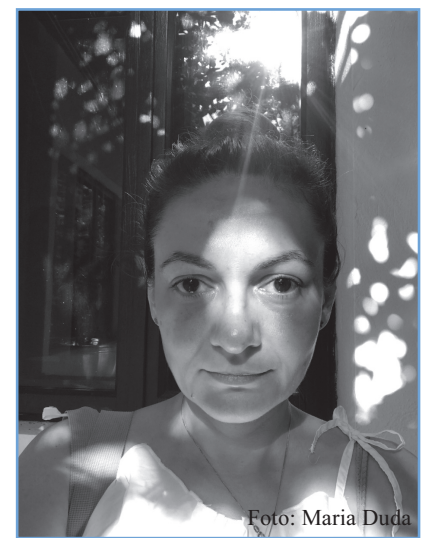

Foto: Maria Duda

Ce ar trebui schimbat în sistemul de învățământ pentru a ajuta în această direcție?

Sistemul de învățământ ar trebui să încurajeze pe de o parte explorarea – căutarea răspunsurilor la curiozități și ținerea lecțiilor și în alte contexte decât cel al clasei, de exemplu la muzeu, în oraș, în arhive, la cinema, la teatru, în natură, și pe de altă parte formarea, argumentarea și exprimarea propriei opinii, atât în scris cât și oral. Căutarea informațiilor, verificarea și cernerea lor, înțelegerea lor prin metode palpabile și utilizarea lor în construirea propriei opinii sunt exerciții fundamentale pentru responsabilizarea socială și independența intelectuală a unui copil.

Îmi aduc aminte de un exercițiu pe care l-am făcut în scurta mea experiență adolescentină de schimb de elevi în Anglia (ah, 1994) – la ora de istorie am mers din satul modest unde învățam (modest, dar cu castel medieval și centru istoric), la Muzeul de Istorie din York, unde într-o cameră ni se puseseră în două căpșe echipamente și obiecte din primul, respectiv cel de-al doilea război mondial. Obiectele, deși autentice, puteau fi luate la pipăit, desenat, probat, chiar și la lovit, tocmai pentru a înțelege mai bine ce presupunea să te miști având întreg harnașamentul pe tine, cum se schimbaseră tehnologia și materialele în răstimpul celor 20 și ceva de ani, în ce constau diferențele față de lucrurile similare de azi.

De ce s-ar face copiii de azi, arhitecții/cercetătorii/educatorii în ale orașului/oamenii de radio de mâine? Ce satisfacții aduce această meserie?

Scopul arhitectului e să facă lumea mai bună, mai frumoasă, al cercetătorului să o facă atentă la propria evoluție, al educatorului să cultive valoarea frumosului și înțelegerea evoluției, al omului de radio să culeagă și să propage poveștile celor care se implică în cercetarea, educarea și proiectarea lumii. Toate aceste ramuri vin dintr-un singur trunchi și se întind în direcții care le ajută pe fiecare să se dezvolte, să descopere, să se îmbogățească cu experiențe. Satisfacția cea mai mare a unei meserii este deschiderea de lumi, și descoperirea de soluții, de posibilități care să răspundă cât mai potrivit oricărei încercări sau întrebări.

(<https://www.de-a-arhitectura.ro/>)

Noile legi ale educației - în dezbaterile Parlamentului după 15 februarie

• Pe lângă Evaluarea Națională, elevii clasei a VIII-a care vor să meargă la un liceu unde este concurență vor da și un alt examen de admitere, care va fi organizat de liceu, la cel mult două probe de profil. Prevederea se regăsește în noile legi ale educației, au declarat pentru HotNews.ro surse oficiale.

Proiectul Legii învățământului preuniversitar și cel al Legii învățământului universitar, refăcute în mandatul ministrului Ligia Deca, ar urma să intre în dezbaterile Parlamentului după 15 februarie, conform calendarului convenit de liderii coaliției.

Posibilitatea organizării unui examen propriu de admitere a fost evocată, pentru prima dată, de către fostul ministru Sorin Cîmpeanu, care a demisionat în urma acuzațiilor de plagiat.

Varianta Cîmpeanu viza doar colegiile naționale și a fost aspru criticată în spațiul public, unul dintre argumentele contra fiind că va încuraja și mai mult industria meditațiilor, încă din clasele primare.

Noul proiect al Legii învățământului preuniversitar, refăcut de Ligia Deca, prevede că orice liceu care are concurență va putea organiza propria admitere, la maximum două materii pe profil. Se consideră că este concurență atunci când numărul candidaților depășește numărul locurilor. De exemplu, 29 de candidați pe 28 de locuri.

Adică, un elev de clasa a VIII-a care vrea să urmeze profilul de Științe ale Naturii ar putea da examen și la Chimie și Biologie, un copil care vrea să meargă la profilul Matematică-Informatică ar putea da examen și la Informatică, dar și la Matematică, cu itemi de dificultate mai mare față de Evaluarea Națională, în timp pentru Științe Sociale s-au putea da examen și la Istorie. Astfel, este încurajată și mai mult industria meditațiilor, la mai toate materiile.

Cum ar urma să-și organizeze liceele propria admitere Liceul trebuie să anunțe cu un an înainte intenția de organizare a propriului examen și materiile de profil, maxim două, la care copiii vor da examen.

Examenul ar urma să fie organizat după Evaluarea Națională, se va raporta la profilul ales, iar unitatea de învățământ va decide propriile criterii de admitere. Va decide

inclusiv dacă sau în ce proporție va fi luată în considerare media obținută de elev la Evaluarea Națională, au declarat pentru HotNews.ro sursele oficiale citate.

După Evaluarea Națională - susținută de toți elevii clasei a VIII-a - și după propriul examen stabilit de licee va fi făcută repartizarea computerizată. Elevii care nu au reușit să ocupe un loc după ce au dat admiterea la liceu sau care nu s-au înscris la examen la niciun liceu intră automat la repartizarea computerizată, în baza rezultatelor obținute la Evaluarea Națională.

Subiectele pentru examenul propriu organizat de licee vor fi făcute pentru fiecare disciplină de către Centrul Național de Evaluare și vor fi aceleași pentru toate liceele, indiferent că este vorba despre un colegiu de top sau despre un liceu dintr-un oraș mic.

Liceul care a organizat examen de admitere și unde locurile nu vor fi ocupate va pierde dreptul de a mai organiza examen propriu în următorul an.

Prevederi din proiectul de lege:

- „Unitățile de învățământ liceal vor funcționa cu respectarea principiului asumării filierei în care școlarizează
- Admiterea în cadrul ciclului liceal pentru filiera vocațională include două probe practice de admitere, la nivelul liceului, înaintea Evaluării Naționale
- Admiterea în cadrul ciclului liceal pentru filierele teoretice/tehnologice - două probe de admitere organizate la nivelul liceului, cu subiecte standardizate, naționale - pentru 90% din locuri
- Maximum 10% din locuri vor fi ocupate prin repartizare computerizată pentru elecu cu CES / etnie romă”.

• **Bacalaureat: Examen la Limba română pentru toate profilurile. Probă de competențe la Matematică pentru cei de la uman și la materii socio-umane pentru cei de la real.**

Elevii claselor a XII-a vor susține examen la Limba română, indiferent de profil, iar o modificare importantă prin noua lege a educației va fi introducerea unei probe suplimentare de competențe. Cei de la profilul uman vor da un examen la Matematică - „probă de competențe de bază”,

iar cei de la profilul real vor avea o probă de competențe din zona socio-umană, au declarat pentru HotNews.ro surse oficiale.

Proiectul Legii învățământului preuniversitar și cel al Legii învățământului universitar, refăcute în mandatul ministrului Ligia Deca, ar urma să intre în dezbaterile Parlamentului după 15 februarie, conform calendarului convenit de liderii coaliției.

Potrivit unor surse oficiale, o modificare importantă care va fi adusă examenului de bacalaureat va fi introducerea unei probe suplimentare de competențe. Astfel, elevii de la profilul uman vor da o probă scrisă de competențe de bază la Matematică, iar cei de la profilul real vor avea o probă de competențe din zona socio-umană.

Sursele citate au precizat pentru HotNews.ro că proba de competențe la Matematică nu va testa cunoștințe de trigonometrie, ci va testa dacă un copil va ști să aplice noțiuni de bază. Ce înseamnă probă de competențe din zona socio-umană? Va fi un examen scris din mai multe materii din zona socio-umană, precum Logică, Economie sau Istorie. Pentru această probă, candidații vor primi calificativul „admis” sau „respins”.

Examenul de bacalaureat, conform noului proiect al legii Educației, va păstra competențele lingvistice și competențele digitale. Atât competențele lingvistice, cât și cele digitale vor putea fi susținute de elevi și în clasa a XI-a.

Evaluarea competențelor lingvistice va fi probă scrisă, și nu orală, așa cum este acum, și va fi susținută la ambele limbi străine studiate în liceu, și nu doar la una singură, cum este în prezent.

De asemenea, elevii claselor a XII-a vor susține la Bacalaureat examen scris - în sesiunea propriu-zisă a examenului - la Limba și literatura română, indiferent de profil, și examen la limba maternă, pentru cei care studiază în limba maternă. Vor exista în continuare examen scris la proba de profil și la o probă la alegere.

*Dacă noile legi ale educației vor fi adoptate în acest an, atunci 2028 ar putea fi primul an în care se vor aplica noile reguli.

FII VOCEA COLEGIILOR
TĂI!

Încotro se îndreaptă admiterea la liceu?

Încă din vara anului 2022, odată cu lansarea în dezbateri publică a proiectului de lege a învățământului preuniversitar, a fost (re)introdusă opțiunea de admitere diferențiată pentru colegiile naționale care își doresc acest lucru. Pe parcursul ultimelor luni, au fost aduse în spațiul public numeroase modificări asupra acestei propuneri inițiale din pachetul legislativ, de către Ministerul Educației și de către Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație.

În urma ședinței coaliției de guvernare din data de 10 ianuarie, a fost prezentată o nouă abordare a examenului de admitere la liceu: orice liceu, indiferent de clasificare, colegiu național, colegiu, liceu teoretic sau tehnologic, grup școlar, ar urma să poată organiza admitere pe 90% din locuri pentru clasele la care la precedentele sesiuni a existat concurență, ulterior susținerii examenului propriu-zis de Evaluare Națională.

Consiliul Național al Elevilor se opune cu fermitate susținerii admiterii la liceu în mod descentralizat, luând în calcul atât incertitudinea în privința structurii finale a examenelor de admitere, cât și rezultatele indirecte ale acestora, care s-ar putea concretiza în meditații private, nivel de stres ridicat și dificultate crescută în alegerea filierei și liceului potrivit.

De asemenea, trebuie subliniat și caracterul obligatoriu al învățământului liceal din România, motiv pentru care procesul de admitere ar trebui să fie unul unitar (repartizare computerizată), bazat pe standarde clare de evaluare, care să se desfășoare într-un mod non-competitiv.

Admiterea la liceu, în forma în care a fost prezentată zilele trecute, va aduce după sine o multitudine de probleme, precum diferențe între elevi, segregare școlară și o probabilitate crescută de repartizare inechitabilă în învățământul liceal. Stabilirea descentralizată a unor criterii de admitere, precum asigurarea ca un procent din media de admitere să fie reprezentat de media de la Evaluarea Națională, pe lângă media de la concursul propriu, va stârni doar discrepanțe uriașe între licee și va încălca principiul de bază al accesibilității obligatorii a elevilor în învățământul liceal, prin diversele dificultăți cauzate de admiterea diferențiată. Prioritățile pentru elevii absolvenți ai ciclului gimnazial ar fi trebuit să fie reprezentate de creșterea numărului de ore de consiliere în carieră, reforma în structura de admitere fiind doar una de suprafață, nu una de substanță.

Noile modificări apărute în spațiul public cu siguranță că încă ne lasă cu semne de întrebare cu privire la aplicabilitatea și consecințele reale ale admiterii diferențiate, mai ales în contextul unei reforme în sistemul de educație, ce ar trebui să fie bazată pe evaluare standardizată, standarde clare de evaluare și desegregare școlară, luând în calcul inclusiv rezultatele parțiale ale recensământului populației derulat anul trecut care arată că 40% din românii rezidenți nu au reușit să ajungă în învățământul liceal.

„Forma consolidată a legii învățământului preuniversitar trebuie discutată în prealabil cu toți actorii implicați în sistemul de învățământ - elevi, părinți și profesori. De aceea, este absolut necesară relansarea legii în dezbateri publice și asigurarea componentei acreditate în comisiile de experți care vor analiza noile proiecte de legi. Nu în ultimul rând, trebuie să ne asigurăm că reforma este axată pe necesitățile reale ale elevilor. Este impropriu să vorbim despre desegregare școlară, atunci când sunt aduse concomitent și propuneri, precum admiterea diferențiată la liceu, care aduc după sine o serie de acțiuni de competitivitate și elitism excesiv. Privim cu optimism, însă, noua structură a examenului de Bacalaureat care urmează a fi bazat pe evaluarea unor competențe cheie, regăsite în trunchiul comun, și elaborarea noilor programe și planuri-cadru pentru liceu axate pe competențe, pentru elevii care vor începe clasa a IX-a în septembrie 2023.” - a declarat Miruna Croitoru, președintele Consiliului Național al Elevilor

Societatea Academică din România lansează,
în premieră,

Enciclopedia parlamentarilor din Educație, în pregătirea dezbaterilor parlamentare privind noile legi ale învățământului

Parte a proiectului *Monitorul Educației* din România, *Enciclopedia parlamentarilor din Educație* este o analiză comprehensivă realizată de către o redacție formată din 15 elevi, studenți, părinți și cetățeni implicați de buna guvernare în domeniul educației. În ultimele luni, aceștia au analizat activitatea parlamentarilor care activează în Comisiile pentru învățământ din Camera Deputaților și Senat, focalizându-se pe biografiile acestora, declarațiile de avere și interese, precum și dacă aceștia au avut probleme cu legea sau anumite acțiuni în instanță. În pregătirea dezbaterilor parlamentare privind noile legi ale educației, echipa Societății Academice din România (organizația care implementează proiectul *Monitorul Educației* din România) face publice aceste biografii, pentru ca cetățenii să își poată cunoaște reprezentanții în comisiile care se vor pronunța pe marginea acestor legi.

Pe lângă biografiile parlamentarilor, aducem în atenția cetățenilor o analiză a activității membrilor acestor comisii, din perspectiva exercitării controlului parlamentar, a numărului de declarații politice/luări de cuvânt/ poziționări în plen pe subiecte care vizează educația, inclusiv o trecere în revistă a succeselor legislative din primii doi ani de mandat parlamentar. De asemenea, am inclus o serie de recomandări pentru transparentizarea și eficientizarea rolului Parlamentului în dezbaterile privind politicile naționale în domeniul educației.

Enciclopedia este disponibilă la această adresă: <https://bit.ly/3XszWim>

Pentru a vedea concluziile monitorizării, cine au fost cei mai activi și cei mai absenți parlamentari în domeniul educației, puteți accesa sumarul executiv al analizei la această adresă: <https://bit.ly/3QwsiRH>

Organizația va continua să analizeze dezbaterile din Parlament pe marginea legilor educației și să monitorizeze activitatea aleșilor

naționali în următoarea perioadă, în cadrul proiectului *Monitorul Educației* din România.

Coordonator & autor al monitorizării: Antonia-Laura Pup, manager al proiectului *Monitorul Educației*

Editor: Andrei-Mihai Tănase, coordonator al redacției *Monitorul Educației*

Redacția *Monitorului Educației* este alcătuită din: Andreea Maria Miliganu, studentă, Ariana Dudună, elevă, Delia-Miruna Corbu, studentă, Virgilia Nona, studentă, Aida-Adriana Stan, studentă, Alexandru Arușilor, jurnalist, Alexia Coman, studentă, Andra Maria Mureșan, studentă, Bianca Ana-Maria Borcea, elevă, Eduard Lupșescu, elev, George-Dorin Herlaș, student, Maria Neamțiu, mamă implicată civic, Oana Maria Mircică, elevă, Petre-Daniel Tîrziu, elev, Ștefan Busuioc-Trandafir, elev.

Proiect derulat de Societatea Academică din România cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org

Lucrăm împreună pentru o Europă verde, competitivă și incluzivă!

VITRALII

Știau cum a fost mâine

Perseverența este cheia succesului. Mergem înainte călare pe oiște, chiar dacă suntem conștienți că vom nimeri cu ea în gard. Există și nuanțe, chestii de acord fin, atunci când reușita se bazează pe pauze mici și dese, acestea nefiind întotdeauna o dovadă de lene sau de delăsare, ci una de înțelepciune, care ne ajută să reducem numărul cucuielor produse de contactul capului cu ulucile noduroase. Acum vreo treizeci și cinci de ani ne vâităm că suntem îndopați cu de-a sila cu tot felul de măcinături: de soia, de năut, de cicoare, de orz. Astăzi, partidul unic far a fost înlocuit de Green Deal și de alte găselnițe politico-ideologice la fel de năzbătioase. Și pentru că în mintea unora e beznă, s-au gândit să substituie vechile surrogate cu o uruiă adaptată la noile (lor) vremuri: făina proteică obținută din larvele gândacului de întuneric, trăitor în făina de cereale cu termenul de consum expirat. Totuși, grija pentru om e pe primul loc, la fel ca acum trei-patru decenii: larvele gândacului de făină sunt destinate consumului uman în întregime, nefiind eliminată nicio parte, cu o perioadă de repaus de minimum 24 de ore pentru a permite larvelor să-și evacueze conținutul tubului digestiv înainte de a fi asinate printr-un tratament termic, uscate și măcinate. Măcar știm cum stăm. Pulberea astfel obținută poate fi folosită, începând cu 5 ianuarie 2023, conform unei decizii a Uniunii Europene, la fabricarea unei liste foarte lungi de produse, printre acestea numărându-se batoane din cereale, pâine și chifle, cereale pentru micul dejun, premixuri pentru produsele de panificație, paste făinoase, supe, umpluturi pentru pizza, chipsuri, biscuiți și grisine, creme, unt de arahide, preparate din carne, produse lactate și de cofetărie care conțin ciocolată, suplimente alimentare.

Noi, cei care am ratat acum patru decenii transformarea în „omul nou” nu prea mai avem scăpare acum. Digitalizați, năuciiți de avalanșa informațiilor neverificate și contradictorii, îndopați cu știri de operetă, asaltați de reguli, legi și directive care se bat cap în cap, nu ne facem griji fiindcă, ni se spune, viitorul este luminos. Nu am crezut niciodată că mă voi transforma în reptilă sau android dacă voi fi vaccinat sau dacă voi purta în buzunar o carte de identitate cu cip, chiar dacă știu că astfel voi fi controlat pas cu pas, mai mult și mai cu spor decât eram pe vremea când refuzam cu încăpățănare să devin „omul nou”. Însă am o strângere de inimă când constat cu tristețe că lumile imaginare de Huxley sau Orwell devin, pe nesimțite, în entuziasmul general, reale. Trăim un timp al începutului altui timp – câtă dreptate are Platonov în premonitoriul său *Cevengur!* Ceea ce părea, în urmă cu cincisprezece ani, drumul anevoios, dar just spre o lume mai bună, mai dreaptă și mai liberă s-a transformat într-o sinucidere asistată. Nu pentru că vom fi nevoiți să nu mai consumăm în neștire, de fapt, să nu mai risipim, nu pentru că va trebui să ne schimbăm modul de hrănire, nu pentru că unii sau alții pornesc războaie, planeta fiind prea mică pentru orgoliile lor prostești, nu pentru că vom face duș mai rar, câte doi sau trei laolaltă, și nu pentru că tot ceea ce ni s-a spus că înseamnă dictatură reprezintă acum regulile luminoase ale noii lumi, ci pentru că ne urâm unii pe alții cu înverșunare și nu avem soluții care să ne scoată din haos. Noul om nou este parcă un pic mai rău și mai tâlămb decât strămoșul său de acum jumătate de secol. Atunci ne supăram când ni se stingea lumina două ore, astăzi ne bucurăm că o vom stinge, fericiți, de tot. Există vizionari care, pe vremea aceea, ne spuneau că se va ajunge aici. Ei înțeleseseră de atunci ceea ce noi refuzăm să pricepem chiar și acum, când bate al doisprezecelea ceas al neputinței. Îi ridiculizăm, fără să ne dăm seama că ei căpătaseră puterea de a vizita viitorul, știau cum a fost mâine. Și încă mai rădem, fără să pricepem că noi, cei de-acum, nu avem nevoie decât de câteva secunde de liniște pentru a analiza, cu tableta și telefonul închise, cum va fi ieri.

Dragoș CIOCĂZAN

Cele trei coroane ale Regatului Român

Coroana Reginei Elisabeta a României (1881)

Coroana de oțel a Regilor României

Coroana Reginei Maria a României

Dacă pentru a vedea coroanele bogate ale domnitorilor din evul mediu românesc trebuie să cauți picturile bisericești de epocă unde apar în calitate de ctitori, pentru a afla coroanele Regatului Român trebuie doar să ajungi la Muzeul Național de Istorie a României, secțiunea *Tezaur*. Privind coroanele familiei regale a României putem spune că trecem de la florii calzi ai aurului solar și auriu, la cei reci și raționali ai oțelului cenușiu. Dacă oțelul Coroanei Regale ne atrage și ne contrariază, Coroana Reginei Elisabeta și a Reginei Maria oferă echilibru și liniște. Primele două se aseamănă între ele, ca două surori; aceleași elemente simbolice, dar realizate din alte materiale. Fiind mai „feminină”, Coroana Reginei Elisabeta a fost realizată din aur, fără pietre prețioase, la Arsenalul Armatei pentru ocazia proclamării Regatului și încoronarea Regelui Carol I și a Reginei Elisabeta în anul 1881. Coroana din aur are un design medieval similar cu cel al Coroanei de Oțel și nu conține pietre prețioase. Coroana de Oțel reprezintă coroana regală a României, iar aceasta a fost turnată din țeava unui tun otoman capturat în timpul Războiului de Independență din 1877 - 1878, în bătălia de la Plevna din 30 august 1877. Carol I a ales oțel, și nu aur, pentru a simboliza vitejia ostașilor români. Cu toate că guvernul s-a pronunțat în favoarea unei coroane foarte scumpe și fastuoase, regele Carol I a dorit una plină de simplitate și sobrietate. El a fost încurajat să urmeze această idee de tatăl său, principele Karl Anton de Hohenzollern-Sigmaringen. Acesta i-a trimis o scrisoare, datată în ziua de 19 aprilie 1881, în care i-a prezentat fiului un memoriu bine argumentat privind coroanele și ceremonia de încoronare pe care trebuia să o facă ținând cont de faptul că în România se instaura o monarhie fără tradiție, tânără și modernă. Coroana de oțel a fost făurită de către elevii și soldații meseriași ai Arsenalului Armatei din București după un proiect al lui Theodor Aman, cunoscutul pictor. Modelul de coroană primit de Regele Carol I, sfințit la Mitropolia din București în ziua de 10 mai 1881, se compune dintr-un cerc frontal cu opt fleuroane și tot atâtea mărgăritare, împodobit cu modele de pietre prețioase, toate stilizate din oțel. Cele opt

fleuroane sunt unite, în vârful coroanei, de Crucea „*Trecerea Dunării*”. Coroana cântărește 1.115 grame și este realizată din zburătura unui tun (partea din față a țevii) de calibru 90 mm, fabricat la F. Wöhler din Berlin. Spre a comemora faptele strălucite săvârșite de țară și Domnul Carol, pe tun, sub turaua otomană care poartă semnătura sultanului Abd Al-Hamid nepotul lui *Mahmud întotdeauna Victorios*, este scrisă următoarea inscripție: „*DIN ACEST TVN LVAT DE OASTE ROMÂNEASCĂ LA PLEVNA ÎN XXVIII NOEMVRIE MDCCCLXXVII S'A LUCRAT ÎN ARSENAL COROANA DE OCEL A REGELUI ROMÂNIEI CAROL I - X MAI MDCCCLXXXI.*” Tunul s-a păstrat în Muzeul Arsenalului până la desființarea muzeului, apoi a fost mutat în actualul Muzeu Militar Național. Coroana de oțel a fost oferită pe 10 mai 1881 Regelui Carol I, la Palatul Regal, cu prilejul serbărilor încoronării sale ca Rege și a proclamării Regatului României. Aceasta a fost purtată în ocazii solemne de către toți regii României începând cu încoronarea din 1881. I s-au mai adăugat trei pietre prețioase, reprezentând cele trei provincii românești care s-au unit cu Țara-Mamă: Basarabia, Bucovina și Transilvania. Mihai I a fost încoronat cu aceeași coroană și uns Rege de către Patriarhul României Nicodim Munteanu, în Catedrala patriarhală din București, chiar în ziua celei de-a doua sale suiri pe tron, la 6 septembrie, 1940. Coroana s-a regăsit, între anii 1881 și 1947, și în stema națională, iar din 11 iulie 2016 face din nou parte integrantă din stemă.

La încoronarea de la Alba Iulia din 1922, Regele Ferdinand I avea să poarte aceeași Coroană de Oțel, iar Regina Maria spectaculoasa sa coroană, din aur, cântărind circa 1800 grame, ce imită în mod fericit coroana feudală a doamnei Despina Milița, soția domnitorului Neagoe Basarab, pe care Regina Maria o văzuse pe fresca *Mănăstirii de la Curtea de Argeș*.

Coroana regală este cea mai de preț bijuterie pentru România.

George V. GRIGORE

Surse: wikipedia.org; mnr.ro; cercetati.blogspot.com; opinianationala.ro; bnr.ro, minac.ro; clasate.cimec.ro

Invitații în lumea artelor plastice

AIDA STUPARU:
„Lumea artei o percep doar printr-un singur cuvânt – LIBERTATE”

Prin lumea picturii bucureștene, în luna noiembrie 2022, a trecut un zvon. Se pregătește un mare eveniment în eleganta clădire a Academiei de Studii Economice din Piața Romană, numărul 6: prima expoziție personală semnată de Aida STUPARU, din Craiova.

Am pus în funcție instrumentele investigației jurnalistice și am descoperit personalitatea aparte, talentul special cu care este dotată Aida Stuparu. Apoi, i-am trimis niște întrebări legate de modul în care s-a apropiat de pictură, cum au fost făcuți primii pași în această lume seducătoare, cum a continuat și așa mai departe. Iată ce am primit:

„O să vă răspund pe scurt la toate întrebările. Sunt Aida Stuparu, născută la 12 februarie la Craiova; de profesie sunt inginer. Pasiune: pictura. În copilărie, mi-a fost interzis de către părinți să pictez, deoarece au considerat că este o pierdere de timp și nu ar fi o meserie care să aducă o siguranță financiară. Ca urmare, singurul lucru pe care îl auzeam era: „Pune mâna pe carte și lasă prostiile, că nu te face pictura om.” Așteptam să adoarmă ca să pictez, să desenez sau să-mi fac planșa pentru ora de desen.

Acest minunat talent mi l-a descoperit cunoscutul pictor craiovean Gheorghe Ciuchete, pe atunci profesor la Palatul Copiilor, în clasele primare, ulterior, în marea mea dorință de a-mi urma chemarea și de a fi elevă la Liceul de Artă Craiova, în vacanțele de vară, mergeam în atelierul liceului unde era profesor Ștefan Brădiceanu, un profesor

și un pictor craiovean iubit de generații întregi de elevi, ulterior, fiind deja studentă la Facultatea de inginerie aeronautică din Craiova, am avut onoarea să-l cunosc și pe regretatul Victor Pârlac, profesor la Școala Populară de Arte din Craiova. Din păcate, facultatea acoperindu-mi în totalitate timpul, m-a determinat să renunț pentru o perioadă.

Cu toate interdicțiile impuse de părinți, m-am intersectat mereu cu acest drum și chiar dacă o făceam fără ca ei să știe, nu am renunțat niciodată la marea mea pasiune. Ca urmare, în momentul când am devenit independentă, am avut șansa să întâlnesc câțiva oameni care m-au încurajat să perseverez că există talent nativ. Am participat la diverse expoziții de grup de la Craiova, Alba Iulia, Filași, Băilești în cadrul programului național „*Aducem culoare țării*”, 2013-2014, expoziții de grup, ca „*Valențe estetice*”, prezentă în câteva expoziții de grup organizate la Casa *Traian Demetrescu* din Craiova, Biblioteca *Aman* din Craiova, și am participat în tabere naționale organizate de Asociația Artiștilor Plastici de la Cluj, la Mărișel, Mediaș, Bazna, Rimetea. Am fost prezentă în cadrul Taberei internaționale de la Cavnic, organizată de *Elisabeta Art* de la Cavnic. Am participat în tabăra de pictură internațională organizată de doamna creator de modă Ilinca Butucea la Craiova numită „*Mișcare sufletească de toamnă la Craiova*”. O altă prezentă într-o tabără națională alături de artiști consacrați a fost în anul 2021 organizată la Dubova Mehedinți. Dorința mea este de avea timp să mă pot ocupa de pictură așa cum aș vrea. Din păcate, jobul și viața cotidiană îmi ocupă mai tot timpul. Lumea artei o percep doar printr-un singur cuvânt: LIBERTATE. Fiecare să aibă dreptul să se exprime așa cum simte și își dorește, fără tipare și fără reguli.”

O existență dedicată picturii. Concluzia? Am descoperit, încântat, un pictor adevărat. Dacă privești cu atenție lucrările pe care le semnează, vezi că sunt realizate de un om extrem de dotat, nu numai cu talent, dar și cu determinarea de a parcurge sistematic toate etapele care duc la perfecționare permanentă, în final, la notorietate.

Îi urăm mare succes, pe care îl și merită! Să mai fie multe expoziții personale. Vom încerca să ținem pasul cu evenimentele! Numai bine și frumos tuturor!

Aristotel BUNESCU

<https://agentiadepresaculturalasisportiva.wordpress.com>

CETĂȚEAN EUROPEAN

Reprezentanța UE în România informează:

Instituită la 1 ianuarie 1993, piața unică europeană permite libera circulație în UE a bunurilor, a serviciilor, a persoanelor și a capitalurilor, facilitând viața cetățenilor și deschizând noi oportunități pentru întreprinderi. Timp de 30 de ani, piața unică a condus la o integrare fără precedent a piețelor între economiile statelor membre, servind drept motor al creșterii economice și al competitivității și sprijinind puterea economică și politică a Europei la nivel mondial. Totodată, aceasta a jucat un rol cheie în accelerarea dezvoltării economice a noilor state membre care au aderat la UE, eliminând barierele din calea intrării și stimulând creșterea economică. Mai recent, piața unică a fost esențială pentru a ajuta Europa să facă față pandemiei de COVID-19 și crizei energetice cauzate de invadarea Ucrainei de către Rusia. Menținerea și consolidarea integrității pieței unice vor rămâne esențiale pentru a permite Europei să răspundă în mod coordonat noilor provocări și să sprijine în continuare competitivitatea economiilor europene.

Datorită pieței unice, UE a reușit să îmbunătățească viața tuturor europenilor, inclusiv prin:

- **Accelerarea tranziției către o economie mai verde și mai digitală:** *Pactul verde european* este strategia de creștere a UE. Pe baza propunerilor UE *Pregătiți pentru 55 și deceniul digital*, UE instituie un cadru de reglementare care va sta la baza tranziției verzi și a celei digitale a Europei. Strategia industrială însoțește industria UE în aceste tranziții. Piața unică contribuie, de asemenea, la asigurarea disponibilității continue a factorilor de producție esențiali pentru întreprinderile noastre, inclusiv a materiilor prime critice și a tehnologiilor avansate, cum ar fi semiconductorii.

- **Garantarea unor standarde de siguranță ridicate și a unor standarde tehnologice de vârf la nivel mondial:** Legislația UE le permite consumatorilor să aibă încredere că toate produsele de pe piața unică sunt sigure și se bazează pe standarde ridicate de protecție a mediului, a lucrătorilor, a datelor cu caracter personal și a drepturilor omului. Aceste norme și standarde sunt adesea adoptate în întreaga lume, oferind întreprinderilor europene un

avantaj competitiv și consolidând poziția Europei la nivel mondial, încurajând totodată o cursă către atingerea unui nivel cât mai înalt al standardelor. În prezent, UE stabilește standarde la nivel mondial.

- **Răspunsul la crizele recente cu o viteză și o hotărâre fără precedent:** Răspunsul la crizele recente, cum ar fi pandemia de COVID-19 și actuala criză energetică, se bazează pe o abordare europeană comună și coordonată. În timpul pandemiei de COVID-19, menținerea frontierelor interne deschise și asigurarea bunei funcționări a pieței unice au permis vaccinurilor, echipamentelor medicale și altor materiale critice să ajungă la cei care aveau nevoie de ele. În prezent, răspunsul Europei la criza energetică se bazează pe planul *REPowerEU*, care valorifică puterea pieței unice pentru a permite Uniunii Europene să achiziționeze în comun surse de energie mai diversificate și să accelereze în mod semnificativ dezvoltarea și utilizarea energiei curate și din surse regenerabile. Acest lucru a dus deja la reducerea dependenței UE de combustibilii fosili din Rusia.

Pentru a asigura faptul că piața unică rămâne un bun comun care oferă beneficii tuturor cetățenilor UE, Comisia lucrează în permanență la dezvoltarea acesteia în noi domenii și se asigură că normele care sunt deja în vigoare funcționează în practică. În acest scop, Comisia colaborează îndeaproape cu autoritățile publice ale statelor membre, care împart responsabilitatea pentru aplicarea eficace a normelor privind piața unică.

În decembrie 2022, cu ocazia lansării seriei de evenimente care marchează cea de a 30-a aniversare a pieței unice, Comisia a prezentat un *document analitic* la 30 de ani de la instituirea acesteia și rolul său de motor al rezilienței UE. În cursul anului 2023, vor avea loc numeroase dezbateri, expoziții și campanii organizate în colaborare cu părțile interesate din întreaga Uniune pentru a promova succesele pieței unice și a implica cetățenii într-o dezbatere privind viitorul acesteia. În acest context, Comisia va publica o comunicare în care va prezenta realizările și beneficiile semnificative ale pieței unice, identificând totodată lacunele în materie de punere în aplicare și prioritățile viitoare pentru ca piața unică să joace în continuare un rol cheie.

Context

Piața unică a fost instituită la 1 ianuarie 1993, în urma semnării Tratatului de la Maastricht la 7 februarie 1992. Inițial, piața unică a fost alcătuită din 12 țări ale UE: Belgia, Danemarca, Germania, Irlanda, Grecia, Spania, Franța, Italia, Luxemburg, Țările de Jos, Portugalia și Regatul Unit. În prezent, ea cuprinde cele 27 de state membre, precum și Islanda, Liechtenstein și Norvegia, iar Elveția are acces parțial.

asemenea, îmbunătățirea procedurilor de identificare timpurie și de sprijinire a victimelor în statele membre, în special prin crearea unui mecanism european de orientare destinat victimelor.

În special, normele actualizate prevăd:

- **Includerea căsătoriilor forțate și a adopțiilor ilegale** printre tipurile de exploatare pe care le acoperă definiția directivei. Statele membre vor trebui să incrimineze aceste fapte în dreptul lor penal național ca trafic de persoane

- O trimitere explicită la infracțiunile de trafic de persoane comise sau facilitate prin intermediul **tehnologiilor informației și comunicațiilor, inclusiv al internetului și al platformelor de comunicare socială**

- **Sancțiuni obligatorii** pentru persoanele juridice implicate în infracțiuni de trafic de persoane, cum ar fi excluderea acestora de la posibilitatea de a primi beneficii publice sau închiderea temporară sau definitivă a unităților în care a avut loc infracțiunea de trafic de persoane

- **Mecanisme naționale oficiale de orientare destinate victimelor** pentru a îmbunătăți identificarea timpurie și îndrumarea acestora pentru a li se acorda asistență și sprijin; se va crea baza pentru un **meccanism european de orientare prin numirea unor puncte focale naționale**

- **Intensificarea reducerii cererii** prin incriminarea persoanelor care utilizează în cunoștință de cauză serviciile furnizate de victime ale traficului de persoane

- **Eurostat** urmează să publice **date anuale privind traficul de persoane la nivelul UE.**

Etapele următoare

În prezent este rândul Parlamentului European și al Consiliului să examineze propunerea. După adoptarea

Timișoara - Capitală Europeană a Culturii în 2023

- În 2023, alături de Elefsina (Grecia) și Veszprém (Ungaria), Timișoara (România) a preluat prestigiosul titlu de *Capitală Europeană a Culturii*. Pe parcursul anului 2023, noile *Capitale Europene ale Culturii* vor celebra deținerea acestui titlu prin evenimente, expoziții și spectacole.

Prin titlul de *Capitală Europeană a Culturii* se demonstrează bogăția și diversitatea culturilor din Europa, se stimulează turismul durabil și se promovează dezvoltarea orașelor prin cultură. De asemenea, titlul are un impact social și economic pozitiv pe termen lung, atât pentru orașe, cât și pentru regiunile învecinate. Pentru a fi selectate, orașele au trebuit să elaboreze un program cultural cu o puternică dimensiune europeană, care să promoveze implicarea activă a locuitorilor și a comunităților lor.

PACTUL VERDE EUROPEAN: 4,11 MILIARDE EUR DIN FONDUL PENTRU MODERNIZARE PENTRU A ACCELERA TRANZIȚIA CĂTRE O ENERGIE CURATĂ ÎN 8 STATE MEMBRE

- **România a primit 1,39 miliarde EUR**

În anul 2022 s-au efectuat plăți către Croația (119,8 milioane EUR), Cehia (1,34 miliarde EUR), Estonia (62,4 milioane EUR), Ungaria (74,3 milioane EUR), Lituania (85 milioane EUR), Polonia (643,2 milioane EUR), **România (1,39 miliarde EUR)** și Slovacia (399,5 milioane EUR). În iunie, fuseseră deja plătite 2,4 miliarde EUR pentru a sprijini 45 de propuneri de investiții, sumă care va fi completată astăzi cu o plată în valoare de 1,71 miliarde EUR pentru sprijinirea altor 16.

Cele 61 de propuneri de investiții selecționate anul acesta de Fondul pentru modernizare se axează pe **producția de energie electrică din surse regenerabile**, pe **modernizarea rețelelor energetice** și pe **eficiența energetică** în sectoarele energiei, industriei, construcțiilor și transporturilor, precum și pe **înlocuirea producției de cărbune cu combustibili cu intensitate scăzută a emisiilor de carbon**. Iată câteva exemple de propuneri care au beneficiat de finanțare: • producția de energie electrică din surse regenerabile și stocarea în baterii pentru a sprijini funcționarea rețelei de energie electrică în Croația; • modernizarea sistemelor de iluminat public din orașe, conversia cărbunelui în biomasă și gaz în instalațiile de termoficare și în instalațiile ETS, precum

și creșterea eficienței energetice în Cehia; • transport public cu emisii scăzute de dioxid de carbon și eficient din punct de vedere energetic în Estonia; • optimizarea, digitalizarea și automatizarea proceselor de producție pentru a reduce consumul de energie electrică și utilizarea materialelor în Ungaria; • renovarea clădirilor publice, creșterea eficienței energetice și dezvoltarea capacității de producție a hidrogenului din surse regenerabile în Lituania; • construirea de centrale termice bazate pe surse regenerabile de energie și îmbunătățirea eficienței energetice în industrie în Polonia; • construirea a 8 parcuri fotovoltaice și a două centrale electrice cu turbine cu gaze în ciclu combinat pentru a înlocui lignitul cu surse regenerabile de energie și gaz în producția de electricitate, precum și modernizarea rețelelor de energie electrică în România; • reabilitarea și extinderea rețelelor de termoficare și răcire centralizate, precum și proiecte de decarbonizare în sectorul industrial în Slovacia.

Termenele-limită până la care statele membre beneficiare își pot prezenta propunerile de investiții în vederea obținerii unui sprijin potențial din Fondul pentru modernizare în cadrul următorului ciclu de plăți sunt 19 ianuarie 2023 pentru propunerile neprioritare și 16 februarie 2023 pentru propunerile prioritare.

TRAFICUL DE PERSOANE: COMISIA PROPUNE NORME MAI STRICTE PENTRU COMBATAREA ACESTEI FORME DE CRIMINALITATE AFLATE ÎN CONTINUĂ EVOLUȚIE

Traficul de persoane.

În fiecare an, peste 7 000 de persoane devin victime ale traficului de persoane în UE. Se poate preconiza că această cifră este mult mai mare, întrucât multe victime rămân necunoscute. Costul anual al traficului de persoane în UE se ridică la 2,7 miliarde EUR. Majoritatea victimelor sunt femei și fete, dar proporția victimelor de sex masculin este, de asemenea, în creștere, în special sub forma exploatarea prin muncă. Formele de exploatare au evoluat în ultimii ani, criminalitatea având din ce în ce mai mult o dimensiune online. Acest lucru necesită noi acțiuni la nivelul UE, întrucât traficanții beneficiază de oportunități de a recruta, a controla, a transporta și a exploata victimele, precum și de a-și transfera profiturile și de a intra în contact cu utilizatori din UE și din afara acesteia.

Normele actualizate vor oferi instrumente mai puternice pentru ca autoritățile de aplicare a legii și cele judiciare să investigheze și să urmărească penal aceste noi forme de exploatare, de exemplu, prin asigurarea faptului că utilizarea cu bună știință a serviciilor furnizate de victime ale traficului de persoane constituie o infracțiune. Propunerea Comisiei prevede sancțiuni obligatorii și împotriva întreprinderilor, nu numai împotriva persoanelor fizice, pentru săvârșirea infracțiunii de trafic de persoane. Propunerea vizează, de

noilor norme, statele membre vor trebui să le transpună în legislația lor națională.

Context

Traficul de persoane este o infracțiune transfrontalieră, care afectează toate statele membre. Rămâne o amenințare gravă în UE, în pofida progreselor înregistrate în ultimii ani pentru combaterea acesteia. Cel de al patrulea raport privind progresele înregistrate în combaterea traficului de persoane, publicat astăzi, oferă o imagine de ansamblu, bazată pe fapte, a aspectelor-cheie privind traficul de persoane în UE.

Începând din 2011, *Directiva privind combaterea traficului de persoane* a reprezentat cadrul juridic al eforturilor UE de prevenire și combatere a acestui fenomen. A oferit un temei juridic pentru un răspuns solid în materie de justiție penală și pentru standarde ridicate de protecție și sprijin pentru victime. Cu toate acestea, evoluțiile recente impun o actualizare a normelor în vigoare.

În aprilie 2021, Comisia a prezentat și *Strategia UE de combatere a traficului de persoane (2021-2025)*, axată pe prevenirea infracționalității, aducerea traficanților în fața legii, protejarea victimelor și consolidarea capacității lor de acțiune. Evaluarea și posibila revizuire a Directivei privind combaterea traficului de persoane pentru a o face adecvată scopului a fost una dintre acțiunile-cheie ale strategiei. Întrucât infracțiunea de trafic de persoane este comisă adeseori de grupări organizate, Strategia de combatere a traficului de persoane este strâns legată de *Strategia UE de combatere a criminalității organizate*. Protejarea societății împotriva criminalității organizate și, în special, combaterea traficului de persoane reprezintă o prioritate în cadrul *Strategiei UE privind uniunea securității*.

Europa la Hotelul de Gheață

• Al XVI-lea „Hotel de Gheață” de la Bălea Lac vă așteaptă cu o tematică europeană

George V. GRIGORE

Condițiile meteorologice înregistrate la Bălea Lac au fost bune și stratul de zăpadă suficient de gros pentru a porni construcția noului complex de gheață de aici. Echipa de muncitori a finalizat lucrările la modulele de tip iglu ale construcției. S-a trecut apoi la „mobilarea” camerelor cu paturi și noptiere de gheață, apoi s-au montat decorațiunile interioare.

Astfel, Hotelul de Gheață „Europa”, aflat la o altitudine de peste 2.000 de metri, în Munții Făgăraș, la Bălea Lac, și-a deschis porțile.

În acest sezon, decorațiunile interioare au fost realizate de celebrul sculptorul sloven Miro Rismondo, care a avut alături câțiva colaboratori din România. Tema aleasă pentru hotelul din acest an a fost „Europa”, fiecare cameră fiind botezată după o mare capitală a bătrânului continent (Londra, Amsterdam, Lisabona, Dublin, București, Paris, Roma, Atena, Berlin și Madrid). De asemenea, decorațiunile interioare au fost inspirate de diverse simboluri ale capitalelor europene.

Una dintre atracțiile principale ale „Hotelului de Gheață” este barul, ce a fost organizat în interior. Acesta este amenajat într-un patruleter, iar fiecare colț este marcat de câte un stâlp impunător de gheață (coloană). Printr-o procedură inovativă, bazată pe tehnologie laser, în interiorul fiecărui stâlp au fost realizate imagini cu patru obiective emblematice din Europa (*Turnul Eiffel* – Paris, *Turnul Televiziunii Germane* – Berlin, *Big Ben* – Londra, casele tradiționale verticale – Amsterdam).

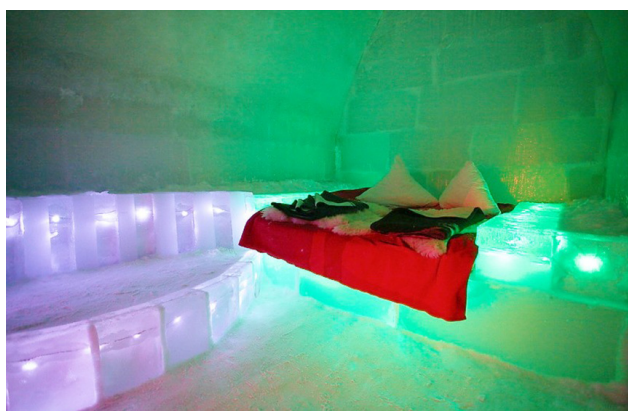
Holul central al hotelului găzduiește un restaurant, cu mese și scaune de gheață, unde vizitatorii pot servi diverse preparate culinare pentru a căror prezentare sunt folosite platouri de gheață. Restaurantul amenajat în *Hotelul de Gheață* de la Bălea Lac a primit nominalizarea de participare la „*Restaurant and Bar Awards 2023*”, organizat de prestigioasa publicație britanică de lifestyle, *LUXlife*.

Inaugurarea oficială a obiectivului este programată pentru această lună, ianuarie 2023, după ce și „*Biserica de Gheață*”, cel de-al doilea obiectiv ce va face parte din „*Complexul Hotel of Ice Bălea Lac*”, va fi finalizată.

Acesta este cel de-al șaisprezecelea „*Hotel de Gheață*” de la inaugurarea inițială, fiind unicul obiectiv de acest fel din partea de sud-est a Europei. Din anul 2005, în inima munților Făgăraș, este construit, an de an, cel mai „distins” hotel al României, „*Hotelul de Gheață*”.

Hotelul este construit integral din zăpadă și din blocuri de gheață extrase din cel mai mare lac glaciuar al Munților Făgăraș, Bălea Lac. Blocurile de gheață ajung la dimensiunea de 70 de centimetri și cântăresc aproape 70 de kilograme. În mai puțin de o lună, artiștii gheții reușesc să înalțe un cămin pentru iubitorii de iarnă. Fiind unic și original, acesta atrage foarte mulți turiști din afara țării, care fac rezervare cu săptămâni înainte.

Imaginea peretelui muntos de la Bălea este ca și zidurile unei cetăți inepugnabile, deschizându-se către valea în care serpuiește misterios drumul *Transfăgărășanului*.

06 benedit: Ștefan Dehecker fotograf: Alin Hontak

Ledeni umetnik

MIRO RISMONDO, KUJAR PO POKLIKU, JE PRED DESETIMI LETI NAŠEL STRASTEN HOBI V USTVARJANJU LEDENIH SKULPTUR. LJUBI KUHANJE IN ZASE PRAVI, DA JE PERFEKIONIST. PROSTI ČAS NAJRAJE PREŽIVI Z DOBRRO KNJIGO ALI NA SPREHODU. NJEGOV LETNI ČAS JE ZIMA, KO NAJBOLJ UŽIVA OB DRSENIJU SANK IN V ZIMSkih VEČERIH OB OGNJU S SVOJO NAJDRAZJO.

Surse: balearlac.ro; debarbati.ro; romania-actualitati.ro; sibiunews.net; descopera.ro.